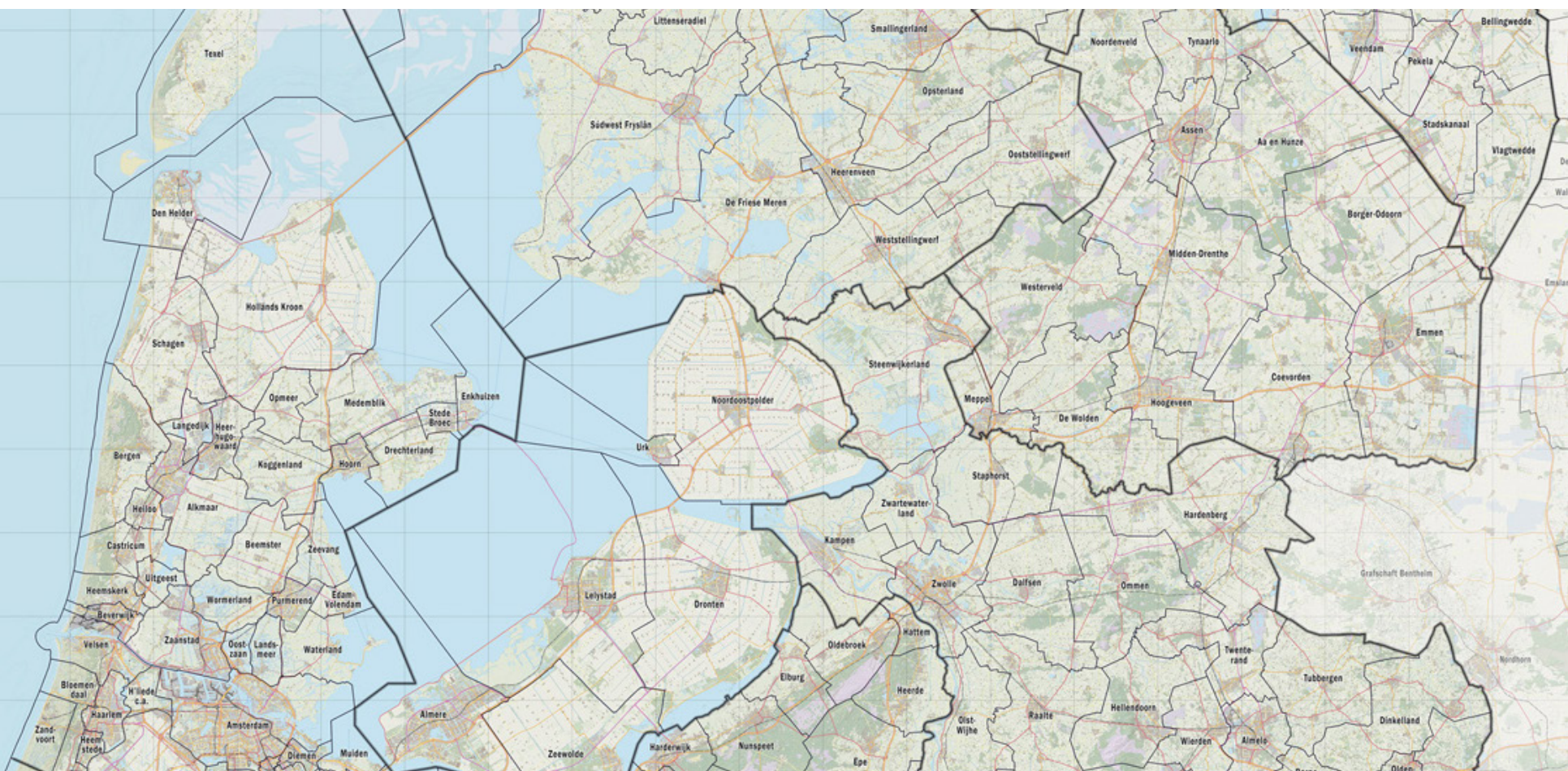

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Bevoegdheidenschema 11 – Elektriciteit en gas

Bevoegdheidenschema elektriciteit en gas

versie 2018

onderbreking levering elektriciteit

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>1. informatie</u>			
1a. inlichtingen aan netbeheerder	1a.1. elektriciteitsbedrijven en leveranciers, regionale netbeheerders, gasnetbeheerders, industriële en commerciële eindverbruikers	1a.1. art. 78, art. 4a Elektriciteitswet 1998 (Elektriciteitswet) jo. art. 11 Regeling afnemers en monitoring Elektriciteitswet 1998 en Gaswet	1a.1. onder 1a.1. staan enkele algemene bepalingen inzake het verstrekken van inlichtingen vermeld. Daarin is niet specifiek geregeld het melden van storingen in de responsfase aan minister van EZK. Hiervoor zijn door EZK afspraken gemaakt met de netbeheerders; deze informeren zowel de regio's als het ministerie. EZK wordt door een netbeheerder geïnformeerd wanneer (afhankelijk van de afspraak): hetzij regionaal wordt opgeschaald naar grip 3, hetzij de meldkamer van de regio wordt gealarmeerd. Bij signalen van ernstige storingen kan EZK ook zelf contactpersonen bij de netbeheerder bellen
	1a.2. informatie over een onderbreking aan het lokale gezag	1a.2. art. 50 Wet veiligheidsregio's (Wvr)	1a.2. het betreft de situatie dat een onderbreking leidt tot problemen van openbare orde of openbare veiligheid. Zie ook onder 3c voor de relatie met het lokale gezag
	1a.3. informatie over crises (incl. rampen) door het lokale gezag	1a.3. art. 7 lid 1 Wvr	1a.3. het betreft het informeren van beheerders van vitale infrastructuur

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			1a.3-4. samenwerking tussen de sectoren elektriciteit en gas en veiligheidsregio's is en wordt vastgelegd in convenanten
1b. storingsregistratie	1b. netbeheerder, melding door afnemer	1b. art. 19a, 19e Elektriciteitswet, hoofdstuk 2 Regeling kwaliteitsaspecten netbeheer elektriciteit en gas	
1c. melding aan Europese Commissie, lidstaten	1c. lidstaten	1c. art. 42 lid 3 derde elektriciteitsrichtlijn, nr. 2009/72/EG, Pb. 2009, L 211/55	
2. eigen maatregelen sector			
2a. herstel net	2a. netbeheerder	2a. art. 16 lid 1 onder c Elektriciteitswet, art. 16 lid 1 onder c Regeling kwaliteitsaspecten netbeheer elektriciteit en gas; uitvoering calamiteitenplan ex art. 16d Elektriciteitswet	
2b. beschermingsmaatregelen/aanpak congestieproblemen/maatregelen ter handhaving van de energiebalans, met de volgende volgorde: - inzet van regelvermogen - inzet van reservevermogen - inzet van noodvermogen - oproep aan producenten nog niet beschikbaar gesteld vermogen in te zetten en zo nodig het geven van opdrachten daartoe - inzet van gedoogvermogen - afschakelen van afnemers, waaronder ook vallen andere netbeheerders en het gedeeltelijk of geheel annuleren van exporten	2b. netbeheerder landelijke hoogspanningsnet (TenneT)	2b. art. 25 (nieuw) Elektriciteitswet/art. 16 Verordening (EG) nr. 714/2009, betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit, Pb. 2009, L 5 211/1, en art. 42 derde elektriciteitsrichtlijn, nr. 2009/72/EG, Pb. 2009, L 211/55 /Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden elektriciteit, hoofdstuk 2 Systeemcode elektriciteit (per 8 oktober 2014)	2b. TenneT heeft een regiefunctie bij het nemen van maatregelen in het geval van (dreigende) ernstige storingen TenneT heeft in het geval van dreigende ernstige storingen voorrang boven de overige netbeheerders bij het aanspreken van producenten voor productieverhuizing of voor de inzet van andere beschikbare middelen (art. 21 Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden elektriciteit) gedoogvermogen heeft betrekking op vermogen bij overschrijding van de toegestane temperatuur van het oppervlaktewater in verband met de lozing

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			<p>van koelwater. Het verwijst nog naar het voormalige systeem van gedoogbeschikkingen, zie hierover het schema oppervlaktewater en waterkering</p> <p>art. 25 zal verwijzen naar art. 42 derde elektriciteitsrichtlijn en naar art. 16 van de genoemde Verordening (wijziging art. 25: Kamerstukken II 2010/11, 32 814, nr. 2, art. 1 onderdeel R). Voor art. 42 derde elektriciteitsrichtlijn, zie hierna 3b. Bij de aanpak van congestieproblemen mag geen onderscheid worden gemaakt tussen landgrensoverschrijdende en niet-landgrensoverschrijdende contracten (zie art. 16 van de genoemde Verordening, Kamerstukken II 2010/11, 32 814, nr 3, p. 34 – onderdeel R)</p> <p>zie verder de toelichting op de Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden elektriciteit, Stcrt. 2005, 9, toelichting bij art. 15, 19 en 20</p>
<p>2c. prioriteitsvolgorde in de afschakel- en herstelplannen, voor zover technisch mogelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - openbare orde en veiligheid, volksgezondheid - kritische processen industrie, nuts- en basisvoorzieningen - overige industrie, openbare gebouwen, bedrijven en consumenten 	<p>2c. netbeheerders</p>	<p>2c. art. 22, 23 Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden elektriciteit</p>	<p>2c. de afschakel- en herstelplannen zijn toegespitst op regionale omstandigheden (art. 22 Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden elektriciteit). Zie ook onder 3c voor de relatie met het lokale gezag</p>
<p>2d. maatregelen bij onvoorziene situaties</p>	<p>2d. netbeheerders</p>	<p>2d. art. 7.1 Netcode elektriciteit, art. 13 Samenwerkingsregeling elektriciteit</p>	<p>2d. <i>“rekening houdend met de technische hoedanigheden van de installatie van de desbetreffende aangeslotene en de belangen van alle aangeslotenen”</i> en <i>“alle</i></p>

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			<i>netbeheerders waarvoor het geval direct of indirect op welke wijze dan ook gevolgen kan hebben, treden met elkaar in overleg en beslissen zij ter zake gezamenlijk in de geest van deze regeling en Codes"</i>
<u>3. maatregelen overheid</u>			3. de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa), energiekamer, vervult geen rol in de responsfase, wel in de preventiefase
3a. centrale overheid			
3a.1. aanwijzingen aan netbeheerder in responsfase: bij taakverwaarlozing opdracht geven aan de netbeheerder een voorziening te treffen	3a.1. minister van EZK	3a.1. art. 13 lid 2 Elektriciteitswet	
3a.2. prioritering (verdeling van schaarste)	3a.2. minister van EZK	3a.2. art. 1 lid 2, art. 5*, 10a* Distributiewet, zie verder schema schaarste algemeen	
3b. Europese Unie: besluiten dat de lidstaat de maatregelen dient aan te passen of in te trekken, voor zover zij de concurrentie zodanig verstoren en het handelsverkeer dermate ongunstig beïnvloeden, dat dit strijdig is met het gemeenschappelijk belang	3b. Europese Commissie	3b. art. 42 derde elektriciteitsrichtlijn, nr. 2009/72/EG, Pb. 2009, L 211/55	3b. voor beschermingsmaatregelen, zie hiervoor onder 2b
3c. decentrale overheden: maatregelen inzake effecten van een onderbreking (openbare orde en openbare veiligheid: zorg voor bevolking, evt. vordering noodaggregaten, evt. avondklok bij een <i>blackout</i> , e.d.; zie schema rampenbestrijding algemeen en schema openbare orde)			3c. organen van decentrale overheden hebben geen invloed op het functioneren van de sector zelf (de continuïteit van de levering), overheidsinterventie in de sector is gecentraliseerd; zij zijn alleen verantwoordelijk voor aanpak van de effecten voor openbare orde en openbare veiligheid. Eventuele informatie door of afstemming met elektriciteitsbedrijven verandert dat niet

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
4. koelwater , zie schema oppervlaktewater en waterkering onder watertemperatuur			

onderbreking levering gas

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. informatie			
1a. inlichtingen			
	1a.1. netbeheerder aan minister van EZK	1a.1. art. 8a Gaswet	
	1a.2. netbeheerders onderling	1a.2. art. 5.2 Samenwerkingsregeling netbeheerders gas	
	1a.3. informatie over een onderbreking aan het lokale gezag	1a.3. art. 50 Wet veiligheidsregio's (Wvr)	1a.3. het betreft de situatie dat een onderbreking leidt tot problemen van openbare orde of openbare veiligheid. Zie ook de toelichting bij elektriciteit, 3c, voor de relatie met het lokale gezag
	1a.4. informatie over crises (incl. rampen) door het lokale gezag	1a.4. art. 7 lid 1 Wvr	1a.4. het betreft het informeren van beheerders van vitale infrastructuur
			1a.3-4. samenwerking tussen de sectoren elektriciteit en gas en veiligheidsregio's is en wordt vastgelegd in convenanten
1b. storingsregistratie	1b. netbeheerder, melding van afnemer	1b. art. 8 lid 3, art. 35a lid 5 Gaswet, hoofdstuk 2 Regeling kwaliteitsaspecten netbeheer elektriciteit en gas	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1c. melding aan Europese Commissie, Waarnemings- en informatiecentrum (<i>Monitoring and Information Centre – MIC</i>), lidstaten	1c. lidstaat	1c. art. 46 lid 3 derde gasrichtlijn nr. 2009/73/EG, Pb. 2009, L 211/94; art. 11 lid 2 en 4 Verordening (EU) 2017/1938, betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid.	
<u>2. eigen maatregelen sector</u>			2. anders dan bij elektriciteit, wordt bij gas niet gewerkt met prioritaire gebruikers in verband met afschakelen en herstel (Kamerstukken II 2006/07, 29 023, nr. 39, p. 5, Kamerstukken II 2008/09, 31 904, nr. 3, p. 51-52). Uitzondering vormen bepaalde vitale diensten waarvan de continuïteit direct afhankelijk is van de gasvoorziening, zoals grote gasgestookte elektriciteitscentrales
2a. reparatie gastransportnet	2a. netbeheerder	2a. art. 10 lid 3 onder a Gaswet, art. 16 lid 1 onder c Regeling kwaliteitsaspecten netbeheer elektriciteit en gas, uitvoering calamiteitenplan ex art. 51 Gaswet	
2b. het in evenwicht houden van het landelijk gastransportnet (balanceren)	2b. netbeheerder landelijk gastransportnet (<i>Gas Transport Services GTS</i> , zelfstandig dochter van Gasunie)	2b. art. 10a lid 1 onder b, art. 12, 12b lid 1 onder d, 12b lid 4 onder e Gaswet, art. 14 Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden gas, uitwerking in de code Wettelijke taken LNB van algemeen belang	2b. LNB: landelijke netbeheerder
2c. samenwerking	2c. netbeheerders	2c. art. 12b lid 1 onder e Gaswet, art. 5 lid 2 Samenwerkingsregeling netbeheerders gas	
2d. maatregelen bij onvoorziene situaties	2d. netbeheerders	2d. art. 7 Samenwerkingsregeling netbeheerders gas, art. 5.1 Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB	2d. RNB: regionale netbeheerders

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>3. maatregelen overheid</u>			
3a. centrale overheid			
3a.1. aanwijzingen aan netbeheerder in responsfase: bij taakverwaarlozing opdracht geven aan de netbeheerder een voorziening te treffen	3a.1. minister van EZK	3a.1. art. 5 lid 2 Gaswet	
3a.2. beschermingsmaatregelen lidstaat en prioritering (verdeling van schaarste)	3a.2. minister van EZK	3a.2. art. 46 derde gasrichtlijn nr. 2009/73/EG, Pb. 2009, L 211/94; art. 5*, 10a* Distributiewet, zie verder schema schaarste algemeen	3a.2. zie Kamerstukken II 2010/11, 32 814, nr. 3, p. 68, tabel/art. 46
3b. Europese Unie			
3b.1. besluiten dat de lidstaat de maatregelen dient aan te passen of in te trekken, voor zover zij de concurrentie zodanig verstoren en het handelsverkeer dermate ongunstig beïnvloeden, dat dit strijdig is met het gemeenschappelijk belang	3b.1. Europese Commissie	3b.1. art. 46 derde gasrichtlijn nr. 2009/73/EG, Pb. 2009, L 211/94	
3b.2. instandhouding gasstroom binnen de interne markt, niet treffen van maatregelen die de gasleveringssituatie in een andere lidstaat ernstig in gevaar zouden kunnen brengen, instandhouding grensoverschrijdende toegang tot infrastructuur	3b.2. lidstaten	3b.2. art. 11 lid 6, art. 12 lid 4 Verordening (EU) 2017/1938, betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid.	3b.2. zie art. 10a lid 1 onder h Gaswet

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
3b.3. solidariteitsmaatregel: noodleverantie aan lidstaat	3b.3. lidstaat	3b.3. art. 13 idem.	3b.3. uiterste middel en alleen van toepassing indien overige (nood)maatregelen zijn uitgeput (art. 13 lid 3 idem).
3b.4. afkondigen noodsituatie, coördinatie	3b.4. Europese Commissie	3b.4. art. 12 idem	
3b.5. algemene bijstand via het <i>European Response Coordination Centre</i> (ERCC)		3b.5. art. 12 lid 8 idem	3b.5. zie verder het schema rampenbestrijding algemeen
3c. decentrale overheden: zie hierboven onder elektriciteit,			

BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba)

Voor de BES-eilanden geldt specifieke wetgeving. Ter vergelijking zij hier vermeld:

- Wet elektriciteitsconcessies BES.

*) Inwerkingstelling bij Koninklijk Besluit, hetzij separaat, hetzij nadat de beperkte of algemene noodtoestand is afgekondigd (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden), tenzij urgentie onverwijlde inwerkingstelling noodzakelijk maakt (dan: op grond van ongeschreven recht).

NB 1. Publicatie van de codes (incl. samenwerkingsregelingen): www.nma.nl.

NB 2. De regelingen inzake *suppliers of last resort* (noodleveranciers) staan niet in het schema vermeld. Deze hebben betrekking op de situatie dat een vergunninghouder (leverancier aan kleingebruikers) niet langer in staat is om te leveren (bijv. vanwege faillissement). Dan neemt een andere leverancier het over; deze wordt de *supplier of last resort* genoemd (Besluit leveringszekerheid Elektriciteitswet 1998, art. 3.1d Systemecode Elektriciteit, Besluit leveringszekerheid Gaswet, art. 2.2 Wettelijke taken van LNB van algemeen belang).

NB 3. Elektriciteit en gas zijn sectoren die vallen onder alertering terrorismebestrijding (atb). De bijlage bij het Besluit van 14 december 2005 houdende tijdelijke herindeling van ministeriële taken in het geval van een terroristische dreiging met een urgent karakter (Stb. 2005, 662), bevat echter geen verwijzing naar wetten die betrekking hebben op deze sectoren.

Colofon

Titel: Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing /bevoegdheidschema
Datum: Mei 2018
Status: Definitief
Versie: Derde druk
Auteurs: Merijn ten Dam
Projectleider: Oscar Koebrugge
Omslag: Rob Kruitwagen
Copyright: IFV en provincie Noord-Holland
Eindverantwoordelijk: IFV, afd. Onderzoek en kennisdocumenten

Alle rechten voorbehouden. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld. Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout of onzorgvuldigheid, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
T 026 355 24 00
www.ifv.nl

Instituut Fysieke Veiligheid

Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) draagt bij aan een veilige samenleving door het versterken van de veiligheidsregio's en hun partners bij het professionaliseren van hun taken. Wij ontwikkelen en delen relevante kennis, wij hebben expertise voor het verwerven en beheren van gemeenschappelijk materieel en wij adviseren de betrokken besturen.

Ons motto hierbij is: signaleren en verbinden.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
026 355 24 00
www.ifv.nl

